

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
حوزه علمیه نرجسیه (سلام الله علیها)
شهرستان سیرجان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

راه های نفوذ شیطان در انسان

استاد راهنما

سرکار خانم اعظم محمود آبادی

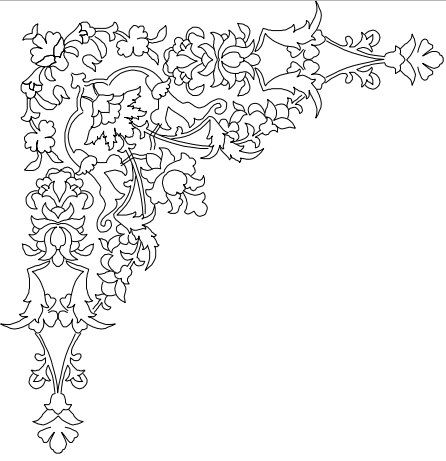
استاد داور

جناب آقای حجه الاسلام غلامرضا متقی فر

محقق

مهدیه علی بیگی نژاد

زمستان ۹۳

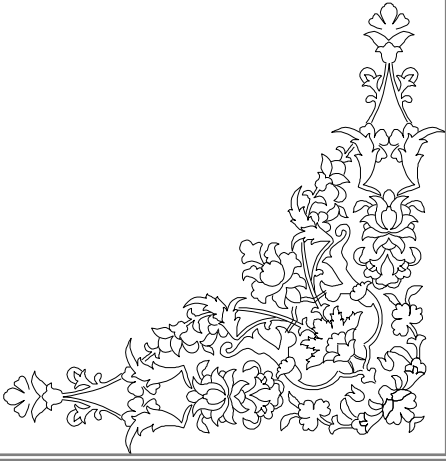
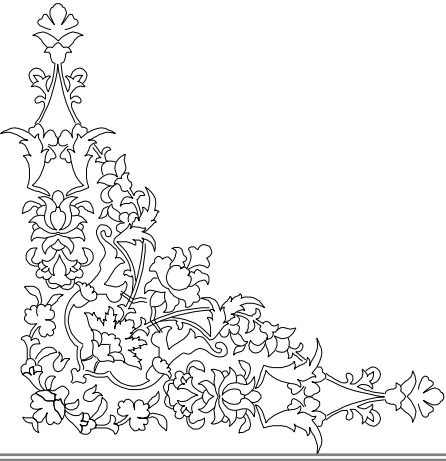
تقدیم به:

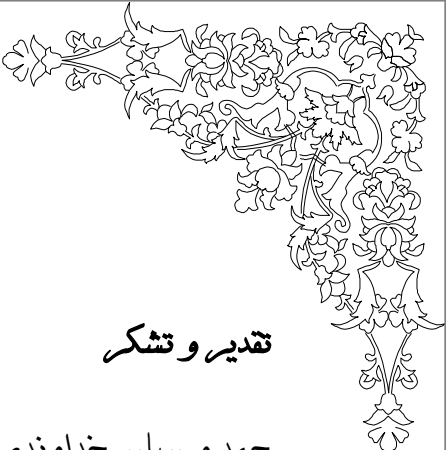
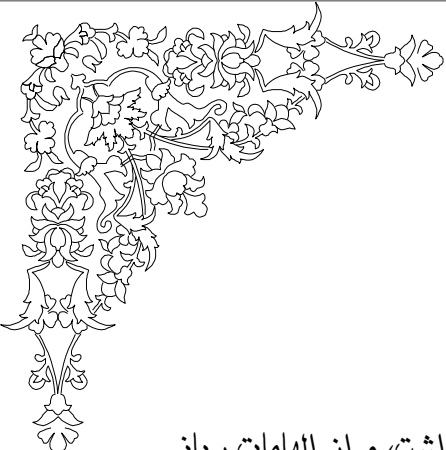
قطب عالم امکان حضرت مهدی (عج الله تعالی فرجه الشریف)

و تقدیم به مادر مهربانم، او که وجودم برایش همه رنج بود و وجودش برایم همه مهر، توانش رفت تا به توانایی برسم، لبانش بارگاه
دعاست و شبنم محاسنش بدرقه کره میثقی را هم.

مادر عزیزم در برابر وجود کرامت زانوی ادب بر زمین می نهم و بادی مالامال از عشق و محبت بردستانت بوسه می زنم و از
خداوند عاجزانم می خواهم سعادت و رستگاری دنیا و آخرت را به شفاعت فرماید.

و تقدیم به روح ملکوتی پدرم

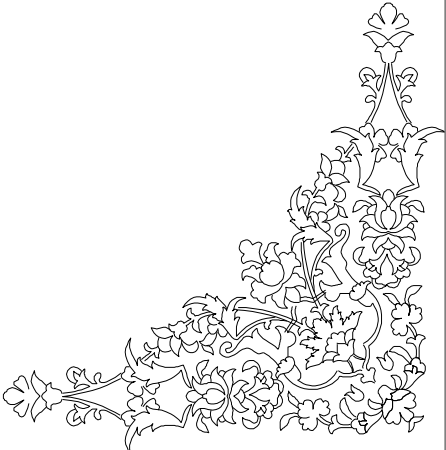
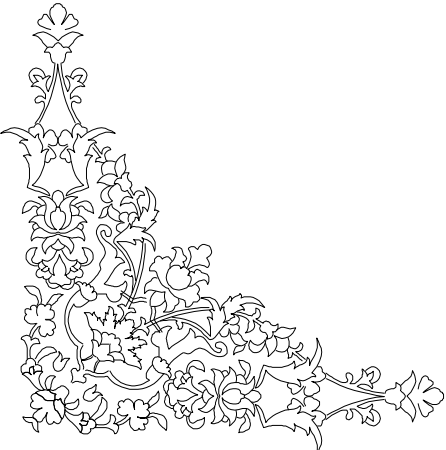

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس خداوندی را که به ما نعمت های فراوانی ارزانی داشت، و از الهامات ربانی در قلب های ما قرار داد و شناخت خویش را در قلب ما به ودیعه نهاد.

به رسم سپاس گذاری از خالق که دریچه آن، سپاس از مخلوق است، بر خود لازم می دانم از استاد فرهیخته سرکار خانم اعظم محمودآبادی و استاد گرانقدر سرکار خانم مهدیه پورجهانشاهی که با راهنمایی های خود مرا در انجام این تحقیق یاری نمودند تقدیر و تشکر کنم و توفیقات روزافزونشان را از درگاه خداوند منان مسئلت نمایم.

و تشکر می کنم از همسر عزیز و مادر مهربانم که با حمایت های خود شرایط را فراهم کردند تا من بتوانم این تلاش های اندک را به لطف و کرم خداوند انجام دهم.

چکیده

راه های نفوذ شیطان موضوعی است که محقق را بر آن داشت که در پی پاسخگویی به سؤال زیر به آن بپردازد:

شیطان از چه راه هایی در انسان نفوذ می کند؟

از آن جا که خداوند انسان را برای رسیدن به کمال و سعادت آفریده است، پس انسان باید بداند از چه راهی می تواند به این سعادت برسد. قرآن کریم یکی از مهم ترین موانع سعادت را شیطان معرفی می کند، که از هر گونه ابزاری برای فریب و اغوای انسان استفاده می کند. بنابراین بحث و شناخت پیرامون این دشمن و راه های نفوذ و وسوسه ی او در آدمی ضروری است. این ضرورت آنگاه آشکارتر میشود که توجه کنیم وجود انسان چند ساحتی بوده و ممکن است در صورت تغافل، دشمن از برخی تمایلات درونی به صورت ابزاری خطرناک بر ضد خود وی استفاده کند. لذا با توجه به این اهمیت، ضرورت تحقیق در این باره روشن می شود. مهم ترین هدف این تحقیق، شناخت شیوه های اغواگری و وسوسه شیطان در انسان است.

روش جمع آوری اطلاعات روش کتابخانه ای و تحلیل و توصیفی است.

در فصل اول کلیات مورد بحث قرار داده شده است. در فصل دوم به مفهوم شناسی شیطان، ابلیس و جن پرداخته شده است. و در فصل سوم راه های نفوذ و فریب شیطان بیان شده است. در فصل چهارم راهکارهای مقابله با شیطان گفته شده است و نهایتاً در فصل آخر نتایج، پیشنهادها و محدودیت ها آورده شده است.

نتیجه به دست آمده از این تحقیق به شرح زیر است:

شیطان به عنوان دشمن آشکار و قسم خورده از شیوه های متنوع اغواگری از جمله: حب دنیا، هوی و هوس، وعده دادن، پیروی از فحشا و منکر برای فریب انسان استفاده می کند تا به خواسته هایش برسد. عمده کار شیطان وسوسه کردن است و هدف نهایی اش ولایت بر آدمی می باشد، که می خواهد از این طریق انسان را از رحمت خدا دور کرده و به آتش جهنم بکشاند. بنابراین لازم است که انسان با شناخت این دشمن و راه های فریبش خود را از دام او رهایی بخشد.

واژگان کلیدی این تحقیق عبارتند از: شیطان، ابلیس، جن، انسان، وسوسه، اغوا.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات

الف) تعریف و تبیین موضوع	۲
ب) اهمیت و ضرورت تحقیق	۳
ج) اهداف و فوائد تحقیق	۴
د) پیشینه موضوع تحقیق	۵
هـ) سؤالات تحقیق	۶
و) فرضیه تحقیق	۷
ی) پیش فرض های تحقیق	۸

فصل دوم: مفهوم و حقیقت شیطان

الف) مفهوم شناسی	۱۳
۱- شیطان	۱۳
۱-۱- شیطان در لغت	۱۳
۱-۲- شیطان در آیات:	۱۳
۱-۳- شیطان در روایات	۱۴
۲- ابلیس	۱۵
۲-۱- ابلیس در لغت	۱۵
۲-۲- ابلیس در آیات	۱۵
۲-۳- ابلیس در روایات	۱۵

(ب) پیشنهادها

۱- به نویسندگان و پژوهشگران پیشنهاد می‌کنم نسبت به این موضوع اهمیت زیادی قائل شوند و کتاب‌هایی را در این زمینه به چاپ برسانند.

۱- پیشنهاد می‌شود که مدارس علمیه کتابخانه‌های خود را توسعه داده و کتاب‌های مرجع را در اختیار پژوهشگران قرار دهند تا طلاب مجبور نشوند برای انجام پژوهش به استان‌های دیگر سفر کنند.

ج) محدودیت ها

- ۱- نبودن کتابخانه های تخصصی و مرجع
- ۲- نپرداختن به این موضوع به صورت کلی و یک جا
- ۳- وجود مشکلات برای سفر کردن به استان ها و شهرستان های دیگر برای به دست آوردن مطالب
- ۴- تکراری بودن منابع
- ۵- نبودن منابع دسته اول

منابع و مأخذ

۱. قرآن کریم
۲. نهج البلاغه
۳. صحیفه سجادیه
۴. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ناشر دار صادر، بیروت، ۱۴۱۴ ق
۵. اسور، ریحانه، شناخت شیطان از منظر آیات و روایات (تحقیق پایانی سطح ۲)، حوزه فاطمه زهرا (سلام الله علیها)، بی جا، ۱۳۸۹
۶. بهمنی، اصغر، مصاحبه با شیطان، ناشر سعید نوین، قم، ۱۳۸۴
۷. بیستونی، محمد، شیطان شناسی از دیدگاه قرآن کریم، انتشارات بیان جوان، تهران، ۱۳۸۲
۸. پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه مجموعه کلمات قصار حضرت رسول (صلی الله علیه و اله)، ناشر دنیای دانش، تهران، ۱۳۸۲
۹. تمیمی آمدی، عبدالواحد، تصنیف غررالحکم و دررالحکم، ناشر دفتر تبلیغات قم، قم، ۱۳۶۶
۱۰. جعفری، بهراد، ترجمه احتجاج، جلد ۱، ناشر اسلامی، تهران، ۱۳۸۱
۱۱. جعفری، یعقوب، ترجمه الخصال، جلد ۱، ناشر نسیم کوثر، قم، ۱۳۸۲
۱۲. جوادی آملی، تسنیم تفسیر قرآن کریم، مرکز نشر اسراء، قم، ۱۳۸۹
۱۳. حرانی، ابن شعیر، تحف العقول عن آل الرسول (صلی الله علیه و اله)، جامعه مدرسی، قم، ۱۴۰۴ ق
۱۴. خوانساری، جمال الدین، شرح غررالحکم، جلد ۵، دانشگاه تهران، تهران، بی تا
۱۵. دشتی، محمد، ترجمه نهج البلاغه، ناشر مشهور، قم، ۱۳۷۹
۱۶. ذهنی تهرانی، سیدمحمدجواد، علل الشرایع، انتشارات مؤمنین، قم، ۱۳۸۰
۱۷. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، ناشر دارالعلم الدار الشامیه، دمشق بیروت، ۱۴۱۲ ق
۱۸. رجالی تهرانی، علیرضا، جن و شیطان، انتشارات نبوغ، قم، ۱۳۸۶
۱۹. شعیری، تاج الدین، جامع الاخبار، انتشارات رضی، قم، ۱۴۰۵ ق
۲۰. شیخ صدوق، علل الشرایع، جلد ۲، داوری، قم، بی تا
۲۱. -----، من لایحضر الفقیه، جلد ۳، ناشر جامعه مدرسی، قم، ۱۴۰۴ ق
۲۲. -----، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ترجمه: حمیدمظهر قراملکی، وحدت پخش، قم، ۱۳۹۰
۲۳. -----، ثواب الاعمال، انتشارات شریف رضی، قم، ۱۳۶۴
۲۴. شیخ طوسی، التهذیب، جلد ۸، دارالکتب اسلامی، تهران، ۱۳۶۵

۲۵. شیخ کلینی، الکافی، اسلامیه، تهران، ۱۳۶۲
۲۶. شیرازی، مکارم، تفسیر نمونه، جلد ۶ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ۱۴ - ۱۸، دارالکتب اسلامیه، تهران، ۱۳۸۴
۲۷. صحیفه الرضا (علیه السلام)، کنگره امام رضا (علیه السلام)، مشهد، ۱۴۰۶ ق
۲۸. طاهرزاده، اصغر، هدف حیات زمینی آدم ملک - شیطان - هبوط، چاپ پردیس، اصفهان، ۱۳۸۷
۲۹. طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان، جلد ۱ - ۷ - ۸ - ۱۲ - ۱۳، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۳۸۳
۳۰. طبرسی، ابوالفضل علی بن حسن، مشکاه الانوار، چاپ کتابخانه حیدریه، نجف، ۱۳۸۵
۳۱. -----، تفسیر مجمع البیان، ترجمه: علی کرمی، چاپخانه مروی، تهران، ۱۳۸۷
۳۲. طبرسی، رضی الدین حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، انتشارات شریف رضی، قم، ۱۴۱۲ ق
۳۳. طریحی، فخرالدین، مجمع البحرين، جلد ۴، کتابفروشی مرتضوی، تهران، ۱۳۷۵
۳۴. عطائی، محمدرضا، مجموعه ورام - ادب و اخلاق در اسلام، آستان قدس، مشهد، ۱۳۶۹
۳۵. عطاردی، عزیزالله، اخبار و آثار حضرت امام رضا (علیه السلام)، انتشارات کتابخانه صدر، تهران، ۱۳۹۷ ق
۳۶. علامه مجلسی، بحار الانوار، جلد ۱۰ - ۳۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۷۴ - ۸۹، مؤسسه الفاء بیروت، لبنان، ۱۴۰۴ ق
۳۷. عیاشی، محمدبن مسعود، جلد ۱ و ۲، چاپخانه علمیه، تهران، ۱۳۸۰
۳۸. قمی، علی ابن ابراهیم بن هاشم، تفسیر قمی، جلد ۲، مؤسسه دارالکتاب، قم، ۱۴۰۴ ق
۳۹. کاشانی، ملا فتح الله، خلاصه المنهج، جلد ۴، انتشارات اسلامیه، تهران، ۱۳۷۳
۴۰. کمره ای، محمدباقر، امالی شیخ صدوق، ناشر اسلامیه، تهران، ۱۳۷۶
۴۱. مجاهدی، محمدعلی، پاداش نیکی ها و کیفر گناهان، انتشارات سرور، قم، ۱۳۸۱
۴۲. محدثی، جواد، شگردهای شیطان، انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۸۷
۴۳. محمدی آشنایی، علی، ابلیس دشمن قسم خورده، ناشر مؤسسه بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۶
۴۴. محمدی ری شهری، محمد، ترجمه میزان الحکمه، جلد ۵، ناشر دارالحديث، قم، ۱۳۸۶
۴۵. محمدی شاهرودی، عبدالعلی، ترجمه معانی الاخبار، جلد ۱، دارالکتب اسلامیه، تهران، ۱۳۷۷
۴۶. محمدی، فتح الله، جنگ بی پایان تحلیل از رویارویی انسان با شیطان، ناشر مجمع احیاء فرهنگ اسلامی، قم، ۱۳۷۸
۴۷. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن، ناشر بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران، ۱۳۶۰

۴۸. مصطفوی، سیدجواد، ترجمه اصول کافی، جلد ۲ و ۶، کتابفروشی علمیه اسلامیة، تهران، بی تا
۴۹. مهری، فرشته، شیطان مأمور گمراهی، ناشر راه قرآن، قم، ۱۳۹۲
۵۰. میرباقری، سیدابراهیم، مکارم الاخلاق، ناشر فراهانی، تهران، ۱۳۶۵
۵۱. نراقی، ملااحمد، معراج السعاده، نشر جمال، قم، ۱۳۸۸
۵۲. نوائی، محمدرضا، ارتباط با ابلیس وسوسه ها و نیرنگ ها، ناشر نسیم کوثر، قم، ۱۳۸۶
۵۳. ورام بن ابی فراس، مجموعه ورام، انتشارات مکتبه الفقیه، قم، بی تا
۵۴. یعقوبی، رقیه، دنیای شگفت جن - ابلیس - شیطان، انتشارات بوستان دانش، قم، ۱۳۸۴